

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON

Brüssel 20.7.2007
KOM(2007)435 lõplik

2007/0150(CNS)

Ettepanek

NÕUKOGU OTSUS

**millega muudetakse otsust 2003/77/EÜ, millega kehtestatakse likvideeritava ESTÜ
varade ja pärast likvideerimise lõpetamist sõe ja terase teadusfondi varade haldamise
mitmeaastased finantssuunised**

(komisjoni esitatud)

SELETUSKIRI

1) ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Nõukogu otsuse 2003/77/EÜ (edaspidi „finantssuunised”) artiklis 2 on sätestatud, et „komisjon annab finantssuuniste toimimisele ja tõhususele uue hinnangu ja teeb ettepanekud asjakohaste muudatuste tegemiseks” iga viie aasta järel, esimest korda enne 31. detsembrist 2007. Muudatusettepanekud tehakse esimese kõnealuse läbivaatamise tulemusena esimesel viiel tegutsemisaastal saadud kogemuste ja hiljutiste turusuundumuste põhjal.

Eesmärk on suurendada finantssuuniste tõhusust, kohandades neid turu arenguga ja selgitades teatavaid põhimõtteid.

- **Üldine taust**

Pärast ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemist 23. juulil 2002 tehti komisjonile ülesandeks likvideeritava ESTÜ varade ning pärast likvideerimise lõpetamist sõe ja terase teadusfondi varade haldamine.

Nõukogu otsuses 2003/77/EÜ sätestatud varade jaotuse ja investeringute piirmäärade põhjal ja eelkõige selleks, et investeerida „võimalikult kasumlikult, kooskõlas suure turvalisuse ja stabiilsuse säilitamisega pikema aja jooksul” (finantssuuniste punkt 3) töötas komisjon välja likvideeritava ESTÜ portfelli investeringute sihtstruktuuri. Kõnealuse sihtstruktuuri eesmärk on jaotada investeringud võrdselt kuni 10 aastaks, lubades teatavaid kõikumisi. Ainus erand on varade eraldamine kuni üheks aastaks, mis kahekordistatakse, et tagada likviidsust. See struktuur võeti täielikult kasutusele 2006. aasta lõpus.

Kõnealune struktuur võimaldas likvideeritaval ESTÜl omada piisaval määral likviidsust, et täita kõiki eelarvelisi makseid käsitlevaid nõudeid õigel ajal ilma investeerimispositsioonide soovimatu ja suhteliselt kuluka likvideerimiseta.

Lubatud investeringute liigid on sõnaselgelt sätestatud punktis 4. Mitmel juhul on kaalutud investeerimisfondide kasutamist, kuid sellistesse fondidesse investeerimine ei ole seni olnud majanduslikult põhjendatud, võttes arvesse meie konservatiivseid riskikriteeriume, tagasimaksepäeva piirangut ja võlakirjadesse otseinvesteeringu rahalist tõhusust. Komisjon nõuab, et kõik fondi investeringute liigid vastaksid finantssuunistes sätestatud investeerimise kriteeriumidele.

Stabiilne kasum, mis on võrreldav turumääraga, on saavutatud väga väikse riskiga.

Liikmesriikidele saadetud kvartaliaruannete kohta ei ole esitatud ühtegi märkust ega küsimust.

Finantssuuniste rakendamisel saadud kogemuste põhjal ja hiljutise muutuste tõttu turul on vaja siiski teha finantssuunistes teatavaid väiksemaid muudatusi. Need on suurel määral tehnilist laadi.

- **Ettepanekus käsitletavas valdkonnas kehtivad õigusnormid**

2003/77/EÜ

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude põhimõtete ja eesmärkidega**

Ei kohaldata.

2) KONSULTEERIMINE HUVITATUD ISIKUTEGA JA MÕJU HINDAMINE

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine**

Ei kohaldata.

Ettepanekus käsitletakse tehnilisi muudatusi kehtivas nõukogu otsuses.

3) ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Likvideeritava ESTÜ varade ja pärast likvideerimise lõpetamist söe ja terase teadusfondi varade haldamiseks kehtestatud finantssuunised vaadati läbi nõukogu otsuse 2003/77/EÜ artikli 2 kohaselt.

Läbivaatamise tulemusel leiti, et finantssuunistes tuleb teha paar väikest muudatust. Muudatused kajastavad esimesel viiel tegutsemisaastal saadud kogemusi, nende finantsturgude arengut, millel tegutseb likvideeritav ESTÜ, ja üleminekut rahvusvaheliselt tunnustatud raamatupidamiseskirjade kohaldamisele terves komisjonis.

Ettepanekus täpsustatakse mitut mõistet, nimelt võlakirja tagasimaksepäeva mõistet, mida muudetakse nii, et see hõlmaks varaga tagatud väärtpaberite puhul kasutatud mõistet, valitsuse emiteeritud või tagatud väärtpaberite mõistet ja pankade emiteeritud „võlakirjade” mõistet. Müügi- ja tagasiostutehinguid käsitlevad eeskirjad on viidud kooskõlla turustandarditega. Lisaks on selgitatud teatavaid reitingutega seotud sätteid ja pikendatud lubatud tagasimaksetähtaega, et võtta arvesse liikmesriikide muutuvaid emiteerimistingimusi.

Likvideeritava ESTÜ raamatupidamine on juba enne olnud tekkepõhine. Nüüdseks on ajakohastatud raamatupidamisarvestust käsitlevad sätted, et kajastada üleminekut rahvusvaheliselt tunnustatud raamatupidamiseskirjade kohaldamisele terves komisjonis.

- **Õiguslik alus**

Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning sõe ja terase teadusfondi käsitlev protokoll.

Nõukogu otsus 2003/76/EÜ.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Ettepanek tehakse ühenduse ainupädevusse kuulavas valdkonnas. Subsidiaarsuse põhimõtet seetõttu ei kohaldata.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ei kohaldata.

- **Õigusakti valik**

Kavandatud õigusaktid: muu.

Muud õigusaktid ei oleks asjakohased järgmis(t)el põhjus(t)el.

Algse otsuse muutmiseks tuleb vastu võtta uus otsus.

4) MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ühenduse eelarvet.

5) TÄIENDAV TEAVE

- **Ettepaneku üksikasjalik selgitus**

Nõukogu otsuse 2003/77/EÜ lisa punkt 3.

Paljud liikmesriigid müüvad enampakkumisel seda, mida finantsturul käsitatakse „kümneaastaste võrdlusvõlakirjadena”, mille tagasimaksetähtaeg on kuni 10 ja pool aastat, mis võimaldab neil suurendada võlakirjade väärtust ja seega nende likviidsust järgmistel kuudel toimuva täiendava emiteerimise teel. Selleks et oleks võimalik osta kõnealuseid emiteeritud võlakirju ajal, mil see on üldjuhul kõige soodsam, tehakse ettepanek pikendada punkti 3 lõike a punktis iii kehtestatud tagasimaksetähtaega 10 aastalt 10 ja poolele aastale alates võlakirja eest tasumise kuupäevast.

Lisaks tehakse ettepanek selgitada, et varaga tagatud väärtpaberitesse, mis on üha olulisem emissiooni liik, saab investeerida „eeldatava tagasimaksetähtaja” alusel. Varaga tagatud väärtpaberid on sellised väärtpaberid, mis on tagatud varaga, näiteks hüpoteekidega või muud liiki nõuetega võlgnike vastu. Tavaliselt jaotatakse neid eri reitingute ja eeldatavate tagasimaksepäevadega osadeks, kusjuures juriidiline tagasimaksepäev sõltub struktuuri aluseks olevatest nõuetest ja üldjuhul on see palju pikem. Kõigi, v.a madalaima reitinguga osade puhul vastab eeldatav tagasimaksepäev

tavalisele tagasimaksepäevale ja turuosalistel käsitletakse seda sellisena. Seetõttu tehakse ettepanek kasutada eeldatavat tagasimaksetähtaega selleks, et kindlaks teha, kas „AAA” või sellega võrdväärse reitinguga ja varaga tagatud väärtpaberid, mida peetakse likvideeritava ESTÜ puhul ainukeseks sobivaks investeringuks, sobivad investeringuks ja kohaldada nende tagasimaksetähtaaja suhtes sama piirangut kui on ette nähtud teiste võlakirjade puhul, st 10 ja pool aastat.

Punkti 3 lõikes b kirjeldatud tagasiostu- ja ostu-tagasimüügitehingutega seoses tehakse ettepanek kaotada edasimüüki keelav nõue, kuna seda saab tõlgendada kui nõuet tagastada füüsiliselt sama(d) võlakiri (võlakirjad), mis ei ole kohane elektrooniliste väärtpaberite puhul. Kõige olulisem on tagada, et tagastatavad väärtpaberid oleksid juriidiliselt ja majanduslikult samaväärsed. Seetõttu lisatakse lause, milles sätestatakse, et likvideeritav ESTÜ peab olema võimeline saama kätte samaväärsed väärtpaberid, mille kohta lisatakse turustandardikohane määratlus.

Punkt 4

Tehakse ettepanek piiritleda selgemalt, mis tüüpi emitente võib käsitleda riigi maksejõuetuse riskina valitsuse omanduse, valitsusepoolse tagatise või kontrolli kõrge määra tõttu, hoolimata sellest, et emitent ei ole keskvalitsus. Tõlgendus vastab turuosalistele ja turureguleerijate omale ning lisaks kohaldatakse selle suhtes nii punkti 4 lõike a punkti i kui ka ii puhul reitingu miinimumnõudeid.

Tehakse ettepanek selgelt märkida, et punkti 4 lõike a punktis iii osutatud rahaliste instrumentide hulka kuuluvad ka võlakirjad.

Tehakse ettepanek selgitada, et punkti 4 lõikes b sätestatud emissiooni väärtuse 20%-st piirmäära tuleb kohaldada ja kontrollida üksnes ostmise hetkel.

Tehakse ettepanek lisada lause, selgitamaks, et komisjon peab asendama investeringud, mille riskireitingut on alandatud allapoole nõutavaid miinimummäärasid, eeldusel et on võimalik saavutada rahuldavad majanduslikud tingimused.

Lisatud on ka lause, selgitamaks, et kui võlakirjale määratud reiting on kõrgem kui emitendil, mis on võimalik tagatud võlakirjade puhul, või emitendil ei ole reitingut, mis on võimalik tagatud võlakirjade ja varaga tagatud väärtpaberite puhul, kohaldatakse võlakirja reitingut.

Punkt 6

Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavas finantsmääruses (nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002) on sätestatud, et raamatupidamisarvestus peab alates 2005. eelarveaastast olema tekkepõhine (artiklid 125 ja 181¹). Lisaks sellele on finantsmääruse artiklis 133 sätestatud, et raamatupidamiskorra ja ühtlustatud kontoplaani, mida kohaldatakse kõikides institutsioonides, puhul juhindutakse rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditest, kuid nendest

¹ Enne finantsmääruse artikli 181 muutmist, mis on vastu võetud nõukogu 13. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006 (ELT L 390, 30.12.2006, lk 1).

võib kõrvale kalduda, kui seda õigustab ühenduste tegevuse eripära.

Nõukogu otsuse 2003/76/EÜ artikli 3 kohaselt koostab likvideeritav ESTÜ igal aastal ülejäänud ühenduste finantstehingutest eraldi kasumiaruande, bilansi ja finantsaruande likvideerimistoimingute ja investeerimistehingute kohta. Kõnealused raamatupidamisaruanded konsolideerib komisjon igal aastal EÜ asutamislepingu artikli 275 ja finantsmääruse kohaselt. Kuna rahvusvaheliselt tunnustatud raamatupidamisstandardeid on muudetud, siis viide nõukogu direktiividele 78/660/EMÜ ja 86/635/EMÜ on muutunud tarbetuks. Selleks et võtta arvesse oma tegevuse eripära koostab likvideeritav ESTÜ finantsaruande finantsasutustele antud soovitude kohaselt. Seega koostab likvideeritav ESTÜ kasumiaruande, bilansi, omakapitali muutuste aruande, rahavoogude aruande ning raamatupidamise aastaaruande lisad.

Punkt 7

Tehakse ettepanek esitada edaspidi aruanded kuue kuu järel. Kuna eelmiste aruannete kohta ei esitatud märkusi ega küsimusi, arvatakse, et kuuekuuline aruandeperiood peaks olema tõhusam nii liikmesriikidele, võimaldades neil pöörata suuremat tähelepanu harvemini esitatavale aruandele, kui ka komisjonile, vähendades viimase halduskulusid.

Ettepanek

NÕUKOGU OTSUS

millega muudetakse otsust 2003/77/EÜ, millega kehtestatakse likvideeritava ESTÜ varade ja pärast likvideerimise lõpetamist sõe ja terase teadusfondi varade haldamise mitmeaastased finantssuunised

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning sõe ja terase teadusfondi käsitlevat protokollit,

võttes arvesse nõukogu 1. veebruari 2003. aasta otsust 2003/76/EÜ, millega kehtestatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning sõe ja terase teadusfondi käsitleva protokollit rakendamiseks vajalikud meetmed,² eelkõige selle artikli 2 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,³

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust⁴

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning sõe ja terase teadusfondi käsitleva protokollit tähenduses haldab komisjon ESTÜ varasid likvideerimisel ja pärast likvideerimise lõpetamist sõe ja terase teadusfondi varasid.
- (2) Komisjon andis nõukogu 1. veebruari 2003. aasta otsuse 2003/77/EÜ (millega kehtestatakse likvideeritava ESTÜ varade ja pärast likvideerimise lõpetamist sõe ja terase teadusfondi varade haldamise mitmeaastased finantssuunised) artikli 2 kohaselt finantssuuniste toimimisele ja tõhususele uue hinnangu.
- (3) Finantssuuniste esimesel viiel rakendamise aastal saadud kogemused ja finantsturu tavade areng osutavad vajadusele kohandada kõnealuseid suuniseid.
- (4) Suunistes peaksid kajastuma standardsed turutavad ja mõisted, sh kasutatava tagasimaksetähtaja mõiste, tagasiostulepingute puhul samaväärsete väärtpaberite ning kohaldatava reitingute mõiste.

² ELT L 29, 5.2.2003, lk 22.

³ ELT C , , lk .

⁴ ELT C , , lk .

- (5) Teatavaid avalik-õiguslikke üksusi, mille suhtes kohaldatakse reitingunõudeid, tuleks investeerimispiirangute kontekstis assimileerida liikmesriikidega või muude riikidega.
- (6) Suunistes tuleks arvesse võtta muudatusi komisjoni raamatupidamiseeskirjades.
- (7) Tõhususe suurendamiseks ja halduskulude vähendamiseks tuleks kohandada aruandluse sagedust.
- (8) Seetõttu tuleks komisjoni otsust 2003/77/EÜ vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsuse 2003/77/EÜ lisa muudetakse järgmiselt.

- (1) Punkti 3 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõike a punkt iii asendatakse järgmisega:

„fikseeritud või kõikuva intressimääraga võlakirjad, mille tagasimaksepäev, või varaga tagatud väärtpaberite puhul eeldatav tagasimaksepäev ei ületa väärtpaberite tähtaja lõpuni jäävat aega, st mitte hiljem kui kümme ja pool aastat pärast võlakirja eest tasumise kuupäeva, eeldusel et need on emiteerinud kinnitatud kategooriasse kuuluv emitent;”

- (b) lõike b punkt i asendatakse järgmisega:

„i) tagasiostulepingud ja ostu-tagasimüügilepingud, eeldusel et osalistel on lubatud selliseid tehinguid teostada ning eeldusel et komisjonile jääb võimalus osta tagasi samaväärsed väärtpaberid, mis ta on müünud pärast lepingus määratud tähtaega. Samaväärsed väärtpaberid i) on emiteeritud sama emitendi poolt, ii) kuuluvad samasse emissiooni ning iii) on sama tüüpi, nimiväärtusega, nimetuse ja väärtusega kui laenatud väärtpaberid, v.a kui kohaldatakse ühismeetmeid või nimiväärtuse ümberhindamist;”

- (2) Punkti 4 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõike a punktid i kuni iii asendatakse järgmisega:

„a) Investeeringute suhtes kehtivad järgmised piirmäärad:

i) liikmesriikide või Euroopa Liidu institutsioonide emiteeritud või garanteeritud võlakirjade puhul 250 miljonit eurot liikmesriigi või institutsiooni kohta; piirkondlike või kohalike omavalitsuste või riigi omanduses ja/või kontrolli all olevate äriühingute või institutsioonide emiteeritud või garanteeritud võlakirjade suhtes võib kohaldada asjaomase liikmesriigi kehtestatud piirmäära tingimusel, et nende krediidireiting on vähemalt „AA” või sellega võrdväärne;

ii) vähemalt „AA” või sellega võrdväärse krediidireitinguga teiste riiklike laenusaajate, nende piirkondlike või kohalike omavalitsuste või riigi omanduses ja/või kontrolli all olevate äriühingute või institutsioonide või riigiüleste laenusaajate poolt emitieritud või garanteeritud võlakirjade puhul 100 miljonit eurot emitendi või garantii andja kohta;

iii) kinnitatud panga hoiuste ja/või rahaliste instrumentide, sh võlakirjade puhul on piirmääraks väiksem kahest järgmisest suurusest: kas 100 miljonit eurot panga kohta või 5% panga omavahenditest;“

(b) lõige b asendatakse järgmisega:

„Investeerimine mis tahes üksikvõlakirja emissiooni eespool olevas lõikes a sätestatud piirmäärade kohaselt ei ületa ostmise hetkel 20% selle emissiooni koguväärtusest.”

(c) lõikele d lisatakse teine lõik:

„Kui komisjon saab teada reitingu miinimumnõuetele mittevastavusest, püüab ta asendada asjaomased investeeringud soodsatel finantstingimustel.”

(d) lisatakse järgmine lõige e:

„Kui võlakirja reiting on emitendi reitingust kõrgem, või kui emitendil ei ole reitingut, kohaldatakse võlakirja reitingut.”

(3) Punkt 6 asendatakse järgmisega:

„6. RAAMATUPIDAMISARVESTUS

Rahaliste vahendite haldamist kajastatakse likvideeritava ESTÜ ja pärast likvideerimise lõpetamist sõe- ja terase teadusfondi raamatupidamise aastaaruannetes. Need koostatakse ja esitatakse komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud EÜ raamatupidamiseeskirjade alusel, võttes arvesse likvideeritava ESTÜ ja pärast likvideerimise lõpetamist sõe ja terase teadusfondi varade eripära. Aruanded kinnitab komisjon ja vaatab läbi kontrollikoda. Komisjon kaasab oma aruannete aastaauditite tegemisse välisfirmasid.”

(4) Punkti 7 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Iga kuue kuu järel koostatakse üksikasjalik aruanne käesolevate suuniste alusel tehtud haldusmenetluste kohta ja saadetakse see liikmesriikidele.”

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*